

تعبير علا جيلخا لودل نواعتلا س لجم لودل س ييقتلا تيده
GCC STANDARDIZASYON TEŞKILATI (GSO)

GSO 2333/2013 (E)

تاوا تشا الأغذية ذات الإداءات تميونغتلا تميحصلاو

Gıdalarda Beslenme ve Sağlık Beyanlarına İlişkin
Gereklilikler

ICS : 67.040

Gıdalarda Beslenme ve Sağlık Beyanlarına İlişkin Gereklilikler

GSO Yönetim Kurulu Onay Tarihi
Yayın Türü

26/11/1434h(02/10/2013)
Teknik yönetmelik

Önsöz

GCC Standardizasyon Teşkilatı (GSO), GCC üye devletlerinin Ulusal Standartlar Kuruluşlarından oluşan bölgesel bir teşkilattır. GSO'nun temel işlevlerinden biri, ihtisaslaşmış teknik komiteler (TK'lar) vasıtasıyla Körfez Standartları / Teknik yönetmelikler yayınlamaktır.

İşbu Teknik yönetmelik, TK No. TC05 / SC1 "Gıda Ürünleri Etiketleri için GSO Teknik Alt Komitesi" çerçevesinde GSO tarafından hazırlanmıştır. Taslak Teknik yönetmelik, Suudi Arabistan Krallığı tarafından hazırlanmıştır. Taslak Teknik yönetmelik, ilgili **ADMO**, Uluslararası ve Ulusal yabancı Standartlar ve referanslara dayanılarak hazırlanmıştır.

İşbu Teknik yönetmelik, GSO Yönetim Kurulunun, 26/11/1434h(02/10/2013) tarihli (18) sayılı toplantısında, GSO Yönetim Kurulu tarafından onaylanmıştır.

Gıdalarda Beslenme ve Sağlık Beyanlarına İlişkin Gereklilikler

1. KAPSAM VE UYGULAMA ALANI

- 1.1 Bu kılavuz ilkeler, besinlerde etiketlemede beslenme ve sağlık beyanlarının kullanımı ile; ve yargı yetkisi olan merciiler tarafından istenildiğinde, tanıtım ve reklamlarda etiketleme ile ilgilidir.
- 1.2 Bu kılavuz ilkeler, Özel Beslenme Amaçları için Gıdalar ve Özel Tıbbi Amaçlar için Gıdalar ile ilgili Yönergeler veya Codex standartları kapsamındaki ilgili hükümlere hâle gelmeksizin, beslenme ve sağlık beyanlarının yapıldığı tüm gıdalarda uygulanır.
- 1.3 Bu kılavuz ilkelerin, **Codex'in Beyanlar Genel Kurallarını** tamamlayıcı olması amaçlanmaktadır ve bu kurallardaki yasaklamaları geçersiz *kılmaz*.
- 1.4 Beslenme ve sağlık beyanlarına, ilgili Codex standartlarında veya ulusal mevzuatta özel olarak öngörülenler hariç, bebekler ve küçük çocuklar için gıdalar için izin verilmez.

2. TAMAMLAYICI REFERANSLAR

- 2.1 GSO 9 " Hazır ambalajlı gıda maddelerinin etiketlenmesi ".
- 2.2 GSO 1366 " Özel Tıbbi Amaçlı Gıdalara İlişkin Genel Gereklilikler ".
- 2.3 GSO/CAC/GL2 "Gıda maddelerinin beslenme etiketlenmesi ile ilgili kılavuz ilkeler".
- 2.4 GSO/CAC/GL1 "Beyanlara ilişkin genel kılavuz ilkeler".
- 2.5 CAC/GL 23 " Sağlık Beyanlarının Bilimsel İspatlarına İlişkin Ek Tavsiyeler ".

3. TANIMLAR :

- 3.1 Beslenme beyanı, bir gıdanın, enerji değeri, protein, yağ ve karbonhidrat içeriği ile birlikte vitamin ve mineral içeriği de dahil olmak üzere belirli besleyici özelliklere sahip olduğunu gösteren veya ifade eden herhangi bir ifade anlamına gelir. Aşağıdaki maddeler, beslenme beyanlarını içermez.
 - İçindekiler listesinde maddelerden bahsedilmesi.
 - Beslenme etiketlemede zorunlu bir kısım olarak besin maddelerinden bahsedilmesi.
 - Ürünün etiketinde belirli besin maddelerinin veya malzemelerin nicel veya nitel olarak beyan edilmesi.
- 3.1.1 Besin içeriği beyanı, bir gıdada bulunan bir besin maddesinin seviyesini tanımlayan bir beslenme beyanıdır. Örneğin "kalsiyum kaynağı"; "yüksek lif ve düşük yağ".
- 3.1.2 Besin karşılaştırmalı beyan, iki veya daha fazla gıdanın besin seviyelerini ve / veya enerji değerini karşılaştıran bir beyandır. Örnek olarak; "indirgenmiş"; "daha az"; "artırılmış"; "daha fazla".
- 3.2 Sağlık beyanı, bir gıdayı veya o gıdanın ve sağlığın bir kurucu maddesi arasında

bir ilişki bulunduğunu ifade eden, öneren, veya ima eden her türlü ifade anlamına gelmektedir. Sağlık beyanları aşağıdakileri içerir

3.2.1 Besin fonksiyonu beyanları - Besinlerin vücudun büyüme, gelişme ve normal fonksiyonlarında fizyolojik rolünü açıklayan beslenme beyanıdır. Örneğin "Besin maddesi A (sağlığın korunması ve normal büyüme ve gelişmenin teşviki için besin maddesi A'nın vücuttaki fizyolojik rolünün adlandırılması). Gıda X, zengin besin maddesi A kaynağıdır."

3.2.2 Diğer fonksiyon beyanları - Bu beyanlar, vücudun normal işlevleri veya biyolojik faaliyetleri üzerindeki toplam beslenme bağlamında, gıdaların veya bunların bileşenlerinin tüketiminin özel faydalı etkilerini açıklamaktadır. Bu beyanlar, sağlığa veya bir işlevin iyileştirilmesine olumlu katkılar, veya değiştirilmesi veya sağlığın korunması ile alakalıdır. Örneğin "A besin maddesi (A maddesinin bir fizyolojik fonksiyonu veya sağlıkla ilişkili biyolojik faaliyeti iyileştirmekte veya değiştirmekteki etkisini belirtmek). Gıda Y, x gram madde A içeriyor."

3.2.3 Hastalık riskinin azaltılması, toplam beslenme bağlamında, bir gıda ya da gıda bileşeni tüketimiyle ilişkili olarak, bir hastalık oluşumunun ya da sağlıklı ilgili bir sorunun meydana gelme riskinin azaltılması anlamına gelmektedir.

Risk azaltma, bir hastalık veya sağlıkla ilgili durum için önemli bir risk faktörünü / unsurlarını önemli ölçüde değiştirme anlamına gelir.

Hastalıkların birden çok risk faktörü bulunmaktadır ve bu risk faktörlerinden birini değiştirmek faydalı bir etki yaratabilir veya yaratmayabilir. Risk azaltma beyanlarının sunumu, örneğin, uygun dilde ve diğer risk faktörlerine referansla, tüketicilerin bunları önleme beyanı olarak yorumlamamasını sağlamalıdır. Örneğin, "A besin maddesi veya içeriği düşük olan sağlıklı bir beslenme D hastalığı riskini azaltabilir. X Gıdasında A besin maddesi veya içeriği düşüktür." "A besin maddesi veya içeriği yüksek olan sağlıklı bir beslenme D hastalığı riskini azaltabilir. X Gıdası A besin maddesi veya içeriği açısından zengindir."

4. GIDA MADDELERİNİN ETİKETLENMESİ

Bir beslenme veya sağlık beyanı yapılacak her gıda, madde no. 2.3'e göre gıda beyanı ile etiketlenmelidir.

5. BESLENME BEYANI

Beslenme beyanına, madde no. 2.3'te Beslenme Referans Değerleri belirtilen enerji, protein, karbonhidrat ve yağ ve bileşenleri, lif, sodyum ve vitamin ve mineraller ile ilgili olanlara izin verilmektedir.

6. BESİN İÇERİĞİ BEYANLARI

6.1 Tablo 1'de listelenen bir besin içeriği beyanı veya eşanlamlı bir beyan yapıldığında, bu beyanın Tabloda belirtilen şartları uygulanmalıdır.

6.2 Bir gıda doğası itibarıyla, beyan konusu besin içeriği düşükse veya hiç içermiyorsa, besin maddesinin seviyesini tanımlayan terim, gıdanın adının hemen öncesinde olmamalıdır, ancak "düşük (besin maddesi adı) içeren gıda" "veya" (besin maddesinin adı) içermeyen gıda".

7. KARŞILAŞTIRMALI BEYANLAR

Karşılaştırmalı beyanlara, etiket üzerinde kullanım talimatlarına göre tüketim için gerekli olan ilave hazırlıkları dikkate alarak, aşağıdaki şartlara ve satılan gıdaya bağlı olarak izin verilmelidir.

7.1 Karşılaştırılan gıdalar aynı gıdanın veya benzer gıdaların farklı versiyonları olmalıdır. Karşılaştırılan gıdalar açıkça tanımlanmalıdır.

7.2 Enerji değeri veya besin maddesi içeriğindeki fark miktarı verilmelidir. Aşağıdaki bilgiler, karşılaştırmalı beyana çok yakın bir yerde görünmelidir.

7.2.1 Yüzde, kesir veya tam miktar olarak ifade edilen aynı miktarla ilgili fark miktarı. Karşılaştırmanın tüm ayrıntıları verilmelidir.

7.2.2 Gıdanın karşılaştırıldığı gıda(lar)ın kimliği. Gıda(lar) tüketiciler tarafından kolaylıkla anlaşılabilir şekilde tanımlanmalıdır.

7.3 Karşılaştırma, karşılaştırılan gıdalar arasında ve enerji değerinde veya Tablo 1'de "düşük" veya "kaynak" olarak tanımlanan rakama eşdeğer besin içeriğinde minimum mutlak fark arasında enerji değeri, veya beslenme referans değerinde %10 farkın kabul edilebilir olduğu mikro besin maddeleri hariç olmak ve sodyum dahil olmak üzere, besin içeriği ile en az %25 göreceli farka dayanmalıdır.

7.4 "Hafif [light]" sözcüğünün kullanımı "azaltılmış" ile aynı ölçütlere uymalı ve yiyecekleri "hafif" hale getiren özelliklerin göstergesini içermelidir.

8. SAĞLIK BEYANLARI

8.1 Bu kılavuz ilkeler, madde 2.2 ve 2.3'e hâle gelmeksizin, beslenme ve sağlık beyanlarının yapıldığı tüm gıdalar için geçerlidir.

8.2 Bu kılavuz ilkeler, beslenme beyanlarıyla ilgili gıda beslenme etiketlemesinin gerekliliklerine yöneliktir ve bunlardaki herhangi bir yasağı geçersiz kılmaz.

8.3 Beslenme etiketleme gereklilikleri için özel olarak sağlanan durumlar hariç bebekler için (0-12 ay) gıdalar için beslenme ve sağlık beyanlarına izin verilmez.

8.4 Beslenme beyanları tutarlı olmalı ve ulusal beslenme politikasını desteklemelidir.

8.5 Sağlık beyanları tutarlı olmalı ve ulusal sağlık politikasını desteklemelidir.

8.6 Sağlık beyanları, beyanın doğrulanması, tüketicilere sağlıklı beslenme seçimlerinde doğru ve yanıltıcı bilgi verilmemesi ve özel tüketici eğitimi ile desteklenmesi için sağlıklı ve yeterli bilimsel kanıtlar tarafından desteklenmelidir.

8.7 Sağlık beyanlarının tüketicilerin yeme davranışları ve beslenme şekli üzerindeki etkisi genel olarak yetkili merciler tarafından izlenmelidir. Madde 2.4'de açıklanan beyan tipleri.

8.8 Sağlıkla ilgili beyanlara, aşağıdaki koşulların tümünün sağlanması şartıyla izin verilmelidir.

8.8.1 Sağlık beyanları ilgili bilimsel temele dayanmalıdır ve kanıtı düzeyi, beyan edilen etki türüne ve genel olarak verilerin kabul edilen bilimsel incelemesi ile sağlıkla olan ilişkisine temel oluşturmaya yetmelidir, ve bilimsel dayanak yeni bir bilgi olarak değerlendirilmelidir. Sağlık beyanı iki kısımdan oluşmalıdır;

- (i) Besin maddesinin fizyolojik rolü veya kabul edilen bir beslenme - sağlık ilişkisi hakkında bilgi; bunu takiben,
 - (ii) Ürünün bileşimi hakkında, besin maddesinin fizyolojik rolü veya kabul edilen beslenme - sağlık ilişkisi ile ilgili bilgi – araştırma, gıdanın belli bileşenlerine bağlanmıyorken ilişki bütün gıda veya gıdalara dayanmıyorsa.
- 8.8.2 Herhangi bir sağlık beyanı, ürünün satıldığı ülkenin yetkili makamları tarafından kabul edilmiş veya kabul edilebilir olmalıdır.
- 8.8.3 Beyan edilen fayda, sağlıklı bir beslenme bağlamında makul miktarda gıda veya gıda bileşeninin tüketilmesinden kaynaklanmalıdır.
- 8.8.4 Eğer beyan edilen fayda, bir beslenme referans değeri bulunan gıda maddelerinde bulunan bir bileşene atfedilirse, söz konusu yiyecekler;
- (i) Artan tüketimin önerildiği durumda bileşenin kaynağı veya yüksek olması; veya,
 - (ii) Tüketimin azaltılmasının önerildiği durumda düşük, indirgenmiş ya da hiç bulunmuyor olması.
- Mümkün olduğu yerde, "yüksek", "düşük", "azaltılmış" ve "serbest" seviyelerini belirlemek için besin içeriği beyanları ve karşılaştırma beyanları için koşullar kullanılacaktır.
- 8.8.5 Sadece 2.3 no'lu Maddede belirtilen Besleyici Referans Değeri (BRD) bulunan temel besin maddeleri.
- 8.9 Sağlık beyanları, belirli bir beyanın kullanılmasına uygunluk şartlarının belirlenmesi ve / veya ortadan kaldırılması için; yetkili ulusal makamların, hastalık riskini veya sağlıkla ilgili olumsuz durum riskini artırıcı miktarlarda besin maddelerini veya bileşenleri içeren gıdalar için yapılan beyanları yasaklaması dahil olmak üzere, açık bir düzenleyici çerçeveye sahip olmalıdır. Sağlık beyanı, herhangi bir gıdanın aşırı tüketimini teşvik ediyorsa veya hoşnutsuz kalırsa veya iyi diyet uygulamalarını ihlal ederse yapılmamalıdır.
- 8.10 Sağlık beyanında gıda bileşenine atıf yapıldığında, beyanın temelini oluşturan gıda bileşeni miktarını belirlemek için geçerli bir yöntem olmalıdır.
- 8.11 Sağlık beyanındaki gıdanın etiketinde görünmelidir;
- 8.11.1 Beyanın konusunu oluşturan gıdanın herhangi bir besin maddesinin veya diğer bileşenlerinin miktarının beyanı,
- 8.11.2 Hedef kitle, eğer varsa,
- 8.11.3 Gerekli durumlarda, beyan edilen fayda ve diğer yaşam tarzı faktörlerini veya diğer kaynakları elde etmek için gıdaları nasıl kullanılacağı.

- 8.11.4 Mümkünse, gıdaların nasıl kullanılacağı konusunda zarar görebilecek gruplara ve varsa gıdalardan kaçınması gereken gruplara karşı tavsiyeler,
- 8.11.5 Gerekli olduğu yerlerde gıdaya veya bileşenin günlük alımının azami miktarı,
- 8.11.6 Gıda veya gıda bileşenin toplam beslenmedeki yeri,
- 8.11.7 Sağlıklı bir beslenme sürdürmenin önemi hakkında bir ifade.

9. BESLENME KILAVUZ İLKELERİ VEYA SAğLIKLI BESLENMEYLE İLGİLİ BEYANLAR

Beslenme kurallarına veya "sağlıklı beslenme" ile ilgili beyan, madde 2.1'de bahsedilenlere hanel getirmeksizin aşığıdaki koşullara tabi olarak izin verilmelidir.

- 9.1 Yalnızca, GCC ilgili ulusal yetkili merci tarafından resmen tanınan beslenme esaslarında yer alan yeme alışkanlığına ilişkin beyanlar.
- 9.2 Beyanlarda, beslenme esaslarında belirtilen yeme alışkanlığına sadık kalınması şartı ile, ifadede esneklik kabul edilebilir.
- 9.3 "Sağlıklı bir beslenme" veya herhangi bir eş anlamı terim ile ilgili beyanlar, beslenme kurallarında yer alan yeme alışkanlığı beyanları olarak kabul edilir ve kılavuz ilkelerle tutarlı olmalıdır.
- 9.4 Sağlıklı bir beslenmenin, sağlıklı dengenin, vb. bir parçası olarak tanımlanan gıdalar, gıdanın bir veya daha fazla özelliğinin seçici olarak dikkate alınmasına dayanmamalıdır. Beslenme kılavuz ilkeleri ile ilgili diğer önemli besin maddelerine ilişkin belirli asgari kriterleri karşılamalıdır.
- 9.5 Gıdalar, "sağlıklı" olarak tanımlanmamalı ya da bir gıda kendi içinde sağlıklı olmasını gerektiren bir şekilde sunulmamalıdır.
- 9.6 Gıdalar, etiketin, beslenme kılavuz ilkelerinde tanımlanan yeme alışkanlığı ile ilişkili gıda ürünü ile ilgili bir ifade taşıması şartı ile, "sağlıklı bir beslenmenin bir parçası" olarak belirtilebilir.

Tablo (1) : besin içeriği beyanları için şartlar

İÇERİK	BEYAN	ŞARTLAR (en yüksek değer)
Enerji	Düşük	(170 kJ) 100 g'da (katılar) 40 kcal, veya 100 ml'de (sıvılar) 20 kcal (80 kJ)
	Yok	100 ml'de (sıvılar) 4 kcal
Yağ	Düşük	100 g'da (katılar), 3 g veya 100 ml'de (sıvılar) 1.5 g
	Yok	100 g'da (katılar) 0.5 g, veya 100 ml (sıvılar)
Doymuş Yağ ¹	Düşük	100 g'da (katılar) 1.5 g, veya 100 ml'de (sıvılar) 0.75 g ve doymuş yağdan enerjinin %10u
	Yok	0.1 g 100 g'da (katılar), veya 1.1 g 100 ml'de (sıvılar)
Kolesterol ¹	Düşük	1.2 g 100 g'da (katılar), veya 0.01 g 100 ml'de (sıvılar)
	Yok	100 g'da (katılar) 0.005 g, veya 100 ml'de (sıvılar) 0.005 g ve her iki beyan için, 100 g'da (katılar) 1.5 gr doymuş yağ, veya 0.75 g doymuş yağ, 100 ml'de (sıvılar) ve <u>doymuş yağdan enerjinin %10u</u>
Şeker	Yok	0.5 g 100 g'da (katılar), veya 0.5 g 100 ml'de (sıvılar)
İÇERİK	BEYAN	ŞARTLAR (en düşük değer)
Sodyum	Düşük	100 g'da 0.12 g
	Çok Düşük	100 g'da 0.04 g
	Yok	100 g'da 0.005 g
Protein	Kaynak	100 g'da (katılar) BRD % 10, veya 100 ml'de (sıvılar) BRD %5 veya 100 kcal'de %5 BRD (1 MJ'de %12 BRD) veya porsiyon başına %10 BRD
	Yüksek	"kaynak" için olan değerlerin 2 katı
Vitamin ve Mineraller	Kaynak	15% of NRV 100 g'da (katılar), veya 7.5% of NRV per100 ml (sıvılar) veya 100 kcal'de BRD %5 (12% of NRV per 1 MJ) veya porsiyon başına BRD %15'i
	Yüksek	2 times the value for "source"
Besinsel Lif	Kaynak	3 g 100 g'da ² , veya 100 kcal'de 1.5 g veya porsiyon başına günlük referans değer ³ %10'u
	Yüksek	100 g'da 6 g, ² veya 100 kcal 3 g veya porsiyon başına günlük referans değer ³ <u>%20'si</u>

1. Doymuş yağ ve kolesterol beyanlarında, uygulanabilir olduğu yerde trans yağ asitleri dikkate alınmalıdır.
2. Ulusal düzeyde belirlenecek sıvı yiyeceklerde besinsel lif için besin maddesi içeriği beyanları için koşullar
3. Ulusal düzeyde belirlenecek porsiyon büyüklüğü ve günlük referans değeri.

Referanslar :

- CAC/GL 23 "Beslenme ve Sağlık Beyanlarının Kullanımına ilişkin Kılavuz İlkeler".
- Beslenme ve Sağlık Beyanlarına ilişkin AB Yönetmelięi 1924.